

# Hopeinen karhu

Aki Kaurismäki palkittiin Berliinissä parhaana ohjaajana. Kaurismäen sama palkinto on yksi merkittävimmistä tunnustuksista hänen urallaan ja suomalaisessa elokuvassa.

Teksti: Pilvi Meriläinen  
Kuvat: Malla Hukkanen / Sputnik

**A**ki Kaurismäki voitti Toivon tuolla puolen-elokuvallaan parhaan ohjaajan palkinnon Berliinin elokuvajuhlilla. Kaurismäki vastaanotti Hopeinen karhu -palkinnon 18. helmikuuta pidetyssä festivaalin palkintogaalassa. Palkinnosta päätti elokuvaohjaaja Paul Verhoevenin vetämä jury.

Kaurismäen käsikirjoittama ja ohjaama Toivon tuolla puolen sai Berliinissä ylistävän vastaanoton niin yleisöltä kuin kriitikoiltakin.

Aiemmin saman tunnustuksen ovat ohjaajista saaneet muun muassa Paul Thomas Anderson, Jonathan Demme, Asghar Farhadi, Jean-Luc Godard, Kim Ki-Duk, Krzysztof Kieslowski, Akira Kurosawa, Richard Linklater, Roman Polanski, Eric Rohmer ja Oliver Stone.

- Hyvät naiset ja herrat, kiitos hyvin paljon, Aki Kaurismäki kiitti palkintogaalassa.

Viime syksynä Helsingissä kuvattu Toivon tuolla puolen kertoo suomalaisesta kauppamatkustajasta (Sakari Kuosmanen) ja syyrialaisesta pakolaisesta (Sherwan Haji), joiden polut risteävät. Elokuva sai ensi-iltansa Suomessa 3. helmikuuta. Se saa laajan levytyksen myös ulkomailla.

## "Khaledilla ei ole helppoa"

- Sain sähköpostia elokuvan toiselta tuottajalta, tuotantoyhtiö Bufos-



Ohjaaja Aki Kaurismäki.

ta, että he etsivät Lähi-idästä kotoisin olevaa näyttelijää. Parasta olisi että hän on Syyriasta, puhuu arabiaa, englantia ja suomea. Vastasin siihen, pakolaista näyttelevä Sherwan Haji kertoo.

Haji pyydettiin koekuvauksiin.  
- Minua onnitteltiin roolista ja vastasitten sain tietää, että se on Aki Kaurismäen tuotanto.

Sherwan Haji on opiskellut näytte-

lijäntyytä Damaskoksen teatterikouluun. Toivon tuolla puolen on hänen ensimmäinen pitkä elokuvansa.

- Sain tilaisuuden päästä aivan uudelle tasolle.

Haji tuli Syyriasta Suomeen vuonna 2010 suomalaisen vaimonsa kanssa. He asuivat sittemmin vuoden Ruotsissa ja sen jälkeen Englannissa. He palasivat Suomeen.



- Sain suuren vastuun saadessani roolin Aki Kaurismäen elokuvassa. Laitoin itseni täysillä peliin.

Haji lisäsi roolihahmoonsa Khalediin omaa persoonaansa ja historiaansa, myös syyrialaisia elementtejä. Hän ei halunnut kuvastaa sitä kaikkein tyypillisintä pakolaista, vaan tuoda siihen ulottuvuuksia, jotka monipuolistavat hahmoa, että se valottaa alueen kulttuuria laajemmin kuin vain yksittäistä tietyltä alueelta tulevaa pakolaishahmoa.

- Khaled ei anna periksi, Sherwan Haji sanoo.

## Kova ja herkkä

- Kauppamatkustaja Valdemar Wikström on kova liikemies, ainakin omasta mielestään, mutta myös humaani ja kiltti. Hänelle on tärkeää, että bisnekset sujuvat, Sakari Kuosmanen luonnehtii roolihahmoaan.

- Ei se hymyile.

Kuosmanen on ollut Aki Kaurismäen luottonäyttelijä yli 30 vuoden ajan. Ensimmäinen elokuvarooli oli Kaurismäen Calamari Unionissa (1985).

Näyttelemisen vaati jälleen omistautumista ja tarkkuutta.

- Se lakoninen puhe ja tilanne kertovat elokuvassa aina paljon. Akilla on hyvin mielenkiintoinen tyyli ohjata. Siihen on aina mahtavaa heittäytystä, Kuosmanen korostaa.

- Toivon tuolla puolen on myös hauska. Siinä on huumoria, toivoa ja asennetta. Musaa ja hyvää meininkiä. Se tekee vaikutuksen - aihe on ajankohtainen ja tärkeä. Se koskettaa monia.

Sakari Kuosmanen toivoo elokuvan sanoman olevan, että teemme hyviä asioita. Levitämme hyvyyden sanomaa ja autamme apua tarvitsevia.



Elokuvan pakolaista näyttelee Sherwan Haji, joka yläkuvassa vasemmalla on autotallilla Simon Hussein Al-Bazoon ja Sakari Kuosmanen kanssa. Alhaalla vasemmalla Sherwan ja Niroz Haji. Ylhäällä Sherwan, Nuppu Koivu, Janne Hyytiäinen, Sakari Kuosmanen ja Ilkka Koivula.

Toivon tuolla puolen on Aki Kaurismäen elokuvista ajankohtaisin. Kaurismäen mukaan se ei kuitenkaan ole poliittisempi kuin työttömyyttä käsitellyt Kauas pilvet karkaavat (1996) tai asunnottomuusaiheinen Mies vailla menneisyyttä (2002).

Kuosmanen ja Hajin lisäksi elokuvassa nähdään mm. Janne Hyytiäinen, Nuppu Koivu, Ilkka Koivula, Simon Hussein Al-Bazoon ja Niroz Haji.

Toivon tuolla puolen on osa Suomi 100-juhlavuoden ohjelmaa.

## Lisää palkintoja

Aki Kaurismäki on ilmoittanut lopettavansa elokuvanteon, kun "eläkin pitäisi".

"Suomalainen mestari", kuten italialaiset sanovat, on kovassa nosteessa. Hän saa huhtikuussa Luccan elokuvajuhlilla Italiassa palkinnon elämäntyöstään ja Laitakaupungin valot palkitaan Giacomo Puccini -säätien palkinnolla.

Viime vuonna mestari palkittiin urastaan Cannesissa Carrosse d'Or -palkinnolla ja vuonna 2007 hänelle myönnettiin Pier Paolo Pasolini -palkinto.

Vuonna 2012 palkintoja ropisi Le Havre -elokuvalle Chicagossa ja Cannesissa ja jo vuonna 2002 Aki sai Cannesin juryn palkinnon elokuvasta Mies vailla menneisyyttä.

Akille itselleen palkinnot ovat merkinneet monta murahelun paikkaa, ei hän taida tunnustuksista ainakaan julkisesti välittää, mutta ehkä ne silti lämmittävät. A.K.